

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta annetut mielipiteet vastineineen

L&T Ympäristöpalvelut Oy

30.8.2022

L&T Ympäristöpalvelut Oy (jatkossa L&T) lausuu asiasta seuraavaa:

Luonnos Savo-Pielisen alueen uusista jätehuoltomääräyksistä on poikkeuksellisen hyvin ja asiantuntevasti laadittu. L&T on antanut lausuntoja useista jätehuoltomääräyksistä ja voidaan todeta, että tämä luonnos on yksi parhaimmista.

Erytiskitoksen ansaitsee tyhjennysolosuhteisiin kiinteistöillä asetetut vaatimukset, joissa on otettu hyvin huomioon jätehuollon työntekijöiden työturvallisuuteen vaikuttavat seikat. Lisäksi tyhjennysajankohtiin esitetyt muutokset ovat tervetulleita ja antavat tarvittavaa joustoa logistiikan suunnitteluun.

Seuraavaa kohtaa tulisi mielestämme vielä hieman tarkentaa.

Kunnallisten jätehuoltomääräysten perustelut

13 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätelajit

”Mikäli remontointipalveluja tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä, jonka jätehuollosta vastaa ko. yritys.”

Jätelain muutoksen esitöiden mukaan (HE 49/2021) rakennus- ja purkutoiminnan jätteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden alle vain kun kysymys on kotitalouden omatoimisesta, suhteellisen pienimuotoisesta remontoinnista tai rakentamisesta, jotka soveltuvat kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä tai joiden kuljettamisesta kunnan osoittamaan vastaanottoipaikkaan on kiinteistön haltija omatoimisesti huolehtinut.

Jos työn tekee yritys tai palkattu työntekijä, rakennus- ja purkujätteet eivät kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle. Tämä koskee myös tilanteita, joissa jätteen haltija/rakennuttaja on sopinut urakoitsijan kanssa, että rakennus- ja purkujätteen jätehuollon järjestää jätteen haltija.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltoviranomaisen pitää erittäin hyvänä, että kuljetusyrittäjät toivat esille jätehuoltomääräysten valmisteluvaiheessa järjestetyssä kuulemistilaisuudessa jätteiden kuljetusten toteuttamisen kannalta tärkeitä huomioon otettavia asioita. Eri näkökulmat on pyritty määrittämään yhteensovittamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Lausuntojen ja mielipiteiden johdosta jätteenkuormauksen ajankohtiin esitettyjä muutoksia on muokattu vielä hieman niin, että hyvin varhaiset ja myöhäiset kuormausajat ovat mahdollisia taajamissa asuinkiinteistöjen läheisyydessä ainoastaan poikkeuksellisesti esimerkiksi haastavien sääolosuhteiden tai kalustorikkojen viivästyttäessä kuljetuksia.

Jätehuoltomääräysten perusteluihin on tarkennettu mielipiteen johdosta sitä, että rakennus- ja purkutoiminnan jätteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle vain, kun kyse on kotitalouden omatoimisesta pienimuotoisesta remontoinnista. Mikäli remontin suorittaa remontointipalveluja tarjoava yritys tai palkattu työntekijä, rakennus- ja purkujätteet eivät kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin.

Suomen omakotiliitto ry

12.8.2022

Omakotiliitto on ollut mukana Ympäristöministeriön jätevesineuvonnassa, ja olemme jatkaneet neuvontaa jäsenillemme omarahoitteisesti rahoituksen päättymisen jälkeen. Saimme tietää, että jätehuoltomääräysluonnoksessanne suunnitellaan pakollisia määrävälejä puhdistamoiden lietetyhjennyksille.

Pyydämme teitä tarkastelemaan uudelleen saostussäiliöiden ja puhdistamoiden lietteen tyhjennyksen pakollisen määrävälin yhtenäistämisen. Puhdistamoiden osalta luonnoksessa nyt oleva määräväli olisi hyvä poistaa ja sen sijaan kirjata, että liete poistetaan tarvittaessa valmistajan ohjeen mukaan. Luonnostelemanne määräys voi olla riski puhdistamon suunnitellulle toiminnalle, ja voi sitä myöten aiheuttaa lisääntyneitä riskiä myös ympäristölle.

Jos olette päätyneet luonnoksessa olevaan ratkaisuun, koska tiedossanne on, että osaa puhdistamoista ei hoideta asianmukaisesti, voisi jätehuoltomääräyksessä mahdollisesti olla maininta sellaisesta tilanteesta. *”Jos kiinteistönomistaja ei huolehdi puhdistamon huollosta ja kunnossapidosta valmistajan ohjeen mukaan, laitepuhdistamojen lietetiloista jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Mikäli kyseessä on 1-2 henkilön vakituinen asuinkiinteistö tai vapaa-ajan kiinteistö, saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava vähintään kahden vuoden välein. Lietteenoisto on tehtävä järjestelmän suunnittelijan / valmistajan antamien ohjeiden mukaan näitä vähimmäisvelvoitteita useammin siten, että jätevesienkäsittelyjärjestelmä toimii asianmukaisesti.”*

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltomääräyksissä on pyritty huomioimaan yleisesti käytössä olevat jätevesienkäsittelyjärjestelmät, minkä pohjalta jätevesilietteiden vähimmäistyhjennysväli on määritetty. Jos kiinteistöllä on käytössä laitepuhdistamo jätevesien käsittelyyn, on puhdistamon huollosta ja kunnossapidosta aina huolehdittava valmistajan tai suunnittelijan ohjeen mukaan. Säännöllinen lietteenoisto on tästä huolimatta tärkeää hoitaa, jotta puhdistustulos säilyy hyvänä. Lisäksi laitepuhdistamojen toiminnan kannalta on tärkeää, että laitteisto on mitoitettu oikein käyttäjämäärään ja kiinteistön käyttöasteeseen nähden. Tyypillisesti laitepuhdistamojenkin lietteenoisto tehdään vähintään 1–2 vuoden välein.

Jätehuoltomääräyksiin jätetään edelleen sääntely laitepuhdistamojen vähimmäistyhjennysvälistä. Vastaavaa sääntelyä on muuallakin Itä-Suomen alueella ja laajemminkin valtakunnallisesti. Jätehuoltomääräysten mukaisiin tyhjennysväleihin on kuitenkin mahdollista hakea poikkeamista jätehuoltoviranomaiselta. Poikkeaminen voidaan myöntää yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä. Poikkeamishakemuksen pohjalta voidaan tarkastella, onko vuotta tai kahta vuotta pidempi lietteiden tyhjennysväli perusteltu ottaen huomioon kiinteistön veden käyttö sekä jätevesien käsittelyjärjestelmä ja sen toiminta.

Jotta poikkeamismahdollisuus tulee määräyksistä esille, lisätään jätehuoltomääräysten perusteluihin tietoa siitä, että jätehuoltoviranomaisen päätöksellä laitepuhdistamojen lietteiden poisto voidaan tehdä säädettyä harvemmin, jos sille osoitetaan, että tämä on suunnittelijan tai valmistajan antamien ohjeiden mukaista ja turvaa laitepuhdistamon asianmukaisen toiminnan. Jätehuoltoviranomaiselle on annettava tällöin pyydettyä selvitys laitepuhdistamon käyttö- ja huolto-ohjeista sekä niiden mukaisesti tehdyistä huoltotoimenpiteistä, jotta se voi varmistaa toiminnan asianmukaisuuden.

Yksityishenkilö, Siilinjärvi

16.6.2022

Kun suunnittelette tyhjennysvälien muutoksia niin huomioikaa ettei myöskään kimpaa-astioihin (sekajäte) tule välttämättä paljoo jätettä. Esimerkiksi meillä on 2 talouden kimpaa ja siellä on maksimissaan 4 muovikassillista kevyttä jätettä. Kummallakin on kompostointi biojätteelle ja 4 viikon välein tehtävä tyhjennys on ihan turhaa ajoa. Mahdollisuus 8 viikon tyhjennysväleihin olisi hyvä asia vaikka asiakkaan pyynnöstä.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltomääräysten muutoksella laajennetaan mahdollisuutta sekajätteen kahdeksan viikon tyhjennysvälille siten kuin mielipiteessä toivotaan. Näin ollen sellaisetkin kimpat, joita käyttää kaksi taloutta ja joilla on käytössä 240 litran jäteastia, voivat muuttaa tyhjennysvälin kahdeksaan viikkoon ympäri vuoden, jos biojätteet lajitellaan molemmissa talouksissa ja syntyvä jätemäärä on vähäinen. Aikaisemmin pidennetty tyhjennysväli on edellyttänyt tällaisissa tapauksissa jätehuoltoviranomaisen myöntämän poikkeamispäätöksen. Jatkossa tyhjennysvälin voi pidentää kahdeksaan viikkoon ilmoittamalla asiasta Jättekukon asiakaspalveluun.

Yksityishenkilö, Siilinjärvi

5.8.2022

Olen sitä mieltä, että jäteastioiden tyhjennysaikataulua ei muuteta entisestä 6–22 välistä klo 5–23 välille. Lapsiperheellisenä jo nykyinen aikataulu, jossa jäteauto käy kolisemassa hyvin myöhään herättäen lapset, tuntuu tyhmältä. Jospa palkkaisitte vain useamman kuljettajan ja hankkisitte muutaman uuden auton keräilemään roskaa päiväaikaan. Tällöin myös palkanlisät jäisivät pienemmiksi ja työllistäisitte enemmän työntekijöitä.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Kunnallinen jäteyhtiö, Jättekukko, kilpailuttaa jätteenkuljetukset kustannustehokkaina kokonaisuuksina, joissa jäteautot ovat tehokkaassa käytössä. Joillakin kilpailutusalueilla on kokonaisuudessaan käytössä sekajätteen keräykseen vain kaksi jäteautoa. Mikäli edellytettäisiin lisäkalustoa, nousisivat kuntalaisten jätemaksut merkittävästi, eikä tätä katsota perustelluksi.

Jätteenkuljetukset hoidetaan tavallisesti kahdessa vuorossa ja jätteen kuormausta tehdään taajamissa asuinkiinteistöjen läheisyydessä klo 6–22. Tarkoitus ei ole muuttaa tätä pääsääntöistä kuljetusaikaa, sillä aikaisille ja myöhäisille tyhjennyksille on tarvetta lähinnä haastavissa olosuhteissa esimerkiksi heikon ajokelin tai kalustorikon viivästyttäessä tyhjennyksiä. Tavoitteena on saada jäteastioiden tyhjennykset tehtyä aina säännöllisesti suunnitellussa rytmissä siten, ettei jäteastioiden ylitäyttöjä ja siitä aiheutuvaa roskaantumista aiheudu.

Jätehuoltomääräyksiä on mielipiteiden ja lausuntojen johdosta vielä tarkennettu siten, että aikainen (klo 5–6) ja myöhäinen (klo 22–23) kuormaaminen on mahdollista vain poikkeustilanteissa. Laajennetut kuormausajat eivät ole siis käytössä jatkuvasti. Jättekukon tai muun jätehuoltopalvelun toteuttajan on toimitettava vuosittain jätehuoltoviranomaiselle tiedot siitä, kuinka monena päivänä ja mistä syistä laajennettua kuormausaikaa on käytetty. Jättekukolta voidaan pyytää lisäksi tiedoksi asiasta saadut asiakaspalautteet. Näin sääntelyn toimitusta myös seurataan ja sitä on mahdollista tulevaisuudessa muuttaa tarpeen mukaan.

Yksityishenkilö, Juuka

8.8.2022

Mielipide kunnallisten jätehuoltomääräysten uudistukseen

36 § /perustelut

- 1) 36 § ”Jätevesilietteiden tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi Saostussäiliöiden ja laite- eli pienpuhdistamoiden lietetilojen lietteenpoiston vähimmäistyhjennysvelvoite sekä umpisäiliöiden tarkkailuvelvoite on asetettu jätevesijärjestelmän häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi sekä ehkäisemään ympäristölle ja terveydelle aiheutuvaa haittaa. Saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. 1-2 hengen vakituisilla asuinkiinteistöillä ja vapaa-ajan kiinteistöillä saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.”
- 2) ”Samalla kuitenkin varmistetaan, että lietteiden tyhjennysvälit ovat riittävän tiheät, ettei jätevesilietteistä aiheudu haittaa ympäristölle tai kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmälle. Liian pitkät tyhjennysvälit myös hankaloittaisivat tyhjennysten käytännön suorittamista, koska jätevesiliete koventuu säiliössä.”

Olen ottanut tästä puhdistamon lietteen tyhjennys asiasta jo aiemminkin yhteyttä sinne jätelautakuntaan, koskien tuolloin tullutta paimenkirjettä lietteentyhjennyksistä. (vaatimus, että puhdistamonkin liete tyhjennettävä vähintään 2 vuoden välein)

Pienpuhdistamoiden kohdalla jätehuoltomääräysten uudistuksessa 36 § koskien lietteentyhjennysväliä esitetyllä tavalla, on ristiriidassa ainakin minun pienpuhdistamomallin kohdalla laitteen valmistajan ohjeistuksen ja aikanaan puhdistamon rakennusvaiheessa kunnan rakennusvalvonnallekin tiedoksi toimittetujen asiakirjojen kanssa. Luonnoksen toteuttaminen tuollaisenaan tuottaisi kiinteistön omistajille turhia/ylimääräisiä/aiheettomia kustannuksia.

Kiinteistölläni on ollut käytössä Ecolator 10 mallin pienpuhdistamo kymmenisen vuotta. Puhdistamon hankinta-aikaan tämä jätelaki keskustelu taisi olla kuumimmillaan, mutta kuitenkin tuolloin tämä puhdistamo täytti tarvittavat ympäristönormit. Puhdistamo asennettiin valmistajan ohjeiden mukaisesti ja on myös käytetty ja huollettu valmistajan ohjeistuksien/ hiukan myös sen maalais terveen järjenkin mukaan.

Yksi syistä, miksi kallis puhdistamo valittiin kiinteistölleni oli myös se, että nimen omaan lietteentyhjennys tapahtuisi täysin tarpeen mukaan (tarve on mitattavissa). Laitteen silloinen valmistaja on tämän asian ymmärtääkseni laskelmin viranomaisille osoittanut, koska laite on hyväksytty käyttöön nimenomaan niillä käyttöohjeilla, joissa tämäkin lietteentyhjennys tarve mainitaan. Lietteestä ajosta tulevat kulut ovat suhteessa puhdistamon kuormitukseen/ tyhjennysväli tarpeeseen.

Esimerkiksi umpisäiliö tai muu maa-imeyttämö ei olisi soveltunut tontille maaston vuoksi. Imeytyskentän teko olisi tullut kalliiksi myös, koska se olisi vaatinut siirtopumppuja, joilla jätevesiä olisi saatu nostettua maastossa korkeammalle imeytettäväksi imeytyskentään. Rakennuskulut olisivat olleet siis kohtuuttomat ja kentän toiminta epävarmaa.

Nyhdän tällä 36 § määräyksellä puhdistamon tarpeen mukainen tyhjennys mitätöitäisiin, jolloin puhdistamon käyttö ei olisi enää edes valmistajan ohjeiden mukaista. Valmistajan ohjeiden mukaan lietteen tyhjennys tulisi tehdä silloin, kun lietteen määrä mitatessa ylittää puhdistamon ohjeissa kerrotun määrän (Liitekuva). Jos lietteen tyhjennys ei tapahdu ohjeiden mukaisesti, voi sen toiminta vaarantua.

Eli, 36§ kohdan noudattaminen jätehuoltomääräyksessä voi aiheuttaa pahimillaan puhdistamoni toiminnan häiriintymisen, koska biologinen prosessi ei toimisi tarkoitetulla tavalla. Jos ohjeita ei noudateta, kuka vastaa puhdistamon toiminnan häiriintymisestä? Jätelautakuntako? tuskin.

Mitä tulee lietteen turhiin tyhjennyksiin, ne tyhjennykset aiheuttavat myös ylimääräistä kulua rahallisesti kiinteistönomistajille. Sekään ei liene tarkoituksen mukaista, että lietettä ajelutetaan turhaan ympäri maakuntaa aikana, kun pitäisi liikenteen päästöjäkin saada pienemmäksi. (Hallituksen tahtotila. Tyhjän terveisten ajohan kuormittaa luontoa).

Pointtina ehkä myös sekin, että puhdistamon määräaikaisten huoltojen merkityskin voi kadota monella, jos tämä 36§ otetaan tuollaisenaan käyttöön koskemaan esimerkiksi nyt näitä ecolatorin10 puhdistamojakin.

Ehdotan että puhdistamoilla, 36§ muotoillaan siten, **että lietteen tyhjennyksessä noudatettava ensisijaisesti puhdistamon valmistajan ohjeita.**

Minulle tästä seuraisi se, että Ecolator 10 puhdistamolla lietteen tyhjennys tapahtuu laskeutuskokeen perusteella. Tyhjennys suoritettava silloin, kun laskeutuskoe sen osoittaa olevan viimeistään tarpeen.

Riittävä asia olisi mielestäni vaatia OMAVALVONTANA pidettävän laskeutuskokeen päiväkirjaa. Ehkä jopa huolloista voisi olla vaatimus, että huolloin tai muulla tavoin puhdistamon toiminta määräajoin varmistettava/ toteen näytettävä?(Päiväkirjamerkintää olennaisista seurattavista puhdistamon toimintaan liittyvistä asioista, jolla osoittaa että ymmärtää puhdistamonsa toiminnan päälle?) Tai jos ei ymmärrä puhdistamon toiminnan päälle tarpeeksi, huoltotodistus 3-5 vuoden välein ?

Onhan ulkopuolinen huoltokin aika kallista, ettei turhia huoltojakaan ole syytä tehdä. Puhdistamon huolto tarvekin on hieman mielestäni oltava suhteutettu puhdistamon käyttökapasiteettiin. Yhden henkilön kuormitus isossa puhdistamossa on hyvin mitätöntä jo. Kemikaalien lisäys onnistuu kyllä tee se itse mieheltäkin ja sen häiriövalon seuranta. Ymmärrän ettei senkään häiriövalon seuraaminen toki onnistu kaikilta, mutta lienee näiden osuus Suomessa markkinaalista. Puhdistamon seurannan kyllä noissa tapauksissa hoitane naapurit. Puhdistamon toimimattomuus, epäkunto kun näkyy ja sen aistii jo lopulta sivullisetkin.

Koska puhdistamon säiliöiden tilavuuskin on suhteellisen rajallinen/ pieni, en ymmärrä ihan sitä logiikkaakaan että tällainen määrä ajallinen tyhjennys jotenkin vähentäisi sitten juurikaan jos ollenkaan ympäristön kuormitusta? Varmistaisi puhdistamon häiriötöntä toimintaa? Jos puhdistamo ei toimi, täytyyhän puhdistamon säiliöt ykkösviikoissa kuitenkin. **Tärkeintä on varmistaa, että puhdistamo toimii tarkoitetulla tavalla. Ne ketkä huollattaa puhdistamoa ja huolehtii puhdistamonsa häiriöttömästä toiminnasta, ei pitäisi joutua maksamaan kollektiivisesti muiden toisenlaisesta toiminnasta.** Kun puhdistamo huolletaan ja käytetään ohjeiden mukaan, on se mielestäni jo riittävä peruste sille, että lietteen tyhjennyksen voi suorittaa laskeutuskokeen perusteella **tarvittaessa.**

Perusteluissanne on mainittu myös jätelietteen kovettuminen ongelmana puhdistamon toiminnalle? Sekään ei ole mahdollista (Ecolator10 :llä) koska laitteen ilmastus kierrättää, pitää nesteen ja kiintoaineet liikkeessä lähes kokoajan. Pois lukien laskeutusprosessin/ veden poistopumppauksen ajan. Huoltojen/ lietteen tyhjennysten yhteydessä tällaista kovettumista ei myöskään ole havaittu puhdistamossani koko toiminta historiansa aikana!

Asun itse **yksin** kiinteistössäni ja puhdistamo on mitoitettu jopa kahdelle perheelle. Biologinen prosessi toimiaukseen vaatii sitä "kakkaa" puhdistamoon. Jos lähdetään näiden aikaväli vaatimusten mukaan tekemään lietteen tyhjennyksiä, on lähes varmaa että puhdistamon toiminta häiriintyy ja ei toimi enää tarkoitetulla tavalla. Jos taas jätän reilusti lietettä tyhjennysten yhteydessä ilmastuskaivotilaan kompensoimaan liian tiheää tyhjennystä? olisi toden näköisesti niin, että tyhjennetty liete olisi suurimmaksi osaksi juurikin vielä sitten vettä, vaikka nimen omaan tarkoitus on poistaa laitteistosta se YLijäämaliete.

Viimeisin puhdistamoni huolto osoitti ihan jo laskennallisestikin, että ylijäämä lietteen tyhjennys väli laskeutus kokeen ja kuluneen kemikaalin perusteella olisi voinut olla ainakin viisi vuotta! Normaalikäytössä (vaikkapa kuuden hengen perheen) olisi jouduttukin lisäämään/ tarkistamaan ainakin kemikaali tilanne, ehkä jopa 3-4 kk välein ? ja lietteen tyhjennys laskeutuskokeen perusteella toden näköisesti ajoittunutkin 2 vuoden sisälle. Riippuen sen kiintoaineen määrästä. Minulla oli kemikaalia kulunut säiliöstä kahden vuoden aikana noin puolet eli kemikaalisäiliöllinenkin olisi riittänyt peräti neljäksi vuodeksi. Huoltojen yhteydessä tarkistetaan myös puhdistamon toiminnan logiikka, kemikaalipumppujen toiminnan mitoitus ym, niin edellä mainittua voinee pitää aika hyvänä faktana puhdistamoni osalta.

Kiinteistöni jätehuollon kustannuksista **puhdistamon osalta:**

Puhutaan rahallisesti isoista summista lietteen tyhjennyksien osaltakin. Minun kiinteistölläni (1 henkilö) lietteen tyhjennys on jo ajon osalta tämän päivän hinnoilla **115 euroa per kerta!** Päälle lietteen tai pitäisikö sanoa vuoden välein tyhjennettynä "VEDEN" käsittely maksu **44 euroa eli yhteensä 159 euroa.**

Kun huollatan laitteiston, vuosihuolto maksaa **400-500 euron väliin.** Ilman laitteistoon mahdollisesti tarvittavia varaosia. Liitteenä kuitti, jossa huoltotarjous pudotti tosin hintaa huollon osalta tälle vuodelle 290 euroon. Ilmastointipumpun vaihto mm suoritettiin puhdistamoon nyt 3 kerran 10 vuoden sisällä. (ylimääräisiäkin kulujakin siis kertyy) Sähköäkin puhdistamo tarvitsee muistaakseni vähintään 1000 kwh/ vuosi.

JOS tämä lietteen tyhjennysväli määräys toteutuu esittämälläne tavalla? Uskon että moni miettii jo sitten viimeistään näitä huoltojenkin mielekkyyttä jatkossa? Miksi huolloin varmistaa puhdistamon toimintakuntoa, maksaa puhdistamoa huolloista, jos kallista puhdistamoa rinnastetaan lietteen tyhjennysten osalta lähes umpisäiliöihin?

Eläkeläisille, joihin itsekin kuulun, alkaa olla nämä kulut jo kohtuuttomia. Tällaisina maailman tilanteen aikoina varsinkin, kun sähkönhinta ym kulut ovat nousseet ja nousevat edelleen. Tällaiset kyseenalaiset, osittain mielestäni jo perusteettomat päätökset osaltaan vaikeuttavat rahallisesti elämistä/asumista omakotitaloissa.

Turhat lietteen tyhjennysajot myös kuormittavat luontoa autoilijoiden kuorma-autojen päästöjen myötä. Eikös hallituksen/eu n tahtotila ollut nimen omaan pienentää liikentee päästöjä, eikä lisätä niitä?

Olen myös omatoimisesti kysellyt myös puhdistamon huoltoyrityksien huoltajilta näkemystä asiaan ja he kertoivat ettei heiltä ole ainakaan tähän päivään mennessä kysytty asiasta jätelautakunnista päin? Miksihän? Huoltajilla varsinkin lienee ajantasaisinta tietoa nimenomaan ECOLATOR puhdistamoihin liittyenkin. Kahdelta eri puhdistamoiden huoltomieheltä ja yhdeltä entiseltä isomman kunnallisen jätevesienpuhdistamon hoitajalta olen saanut saman vastauksen. Totta kai lietteen tyhjennys tehtävä TARVITTAESSA. (laskutuskoe) Yhdessä puhdistamon toiminnan varmistavilla ennakkuhoilloilla ja kiinteistön omistajan seurannalla tuo lietteen tyhjennys **tarvittaessa** on riittävä. Aikavälien määrittäminen päin vastoin vaarantaa puhdistamoiden asianmukaisen toiminnan. Biologinen prosessi vaarantuu, jopa estyy.

Yksityishenkilö on toimittanut mielipiteen liitteenä ohjeen Ecolator-panospuhdistamon laskeutuskokeen suorittamisesta ja ylijäämälietteen poistosta sekä kuvan panospuhdistamosta kiinteistöllä. Nämäkin materiaalit on otettu valmistelussa huomioon.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltomääräyksissä on pyritty huomioimaan tyypilliset jätevesienkäsittelyjärjestelmät, minkä pohjalta jätevesilietteiden vähimmäistyhjennysväli on määritelty. Saostussäiliöissä liian pitkistä tyhjennysvälistä voi olla haittaa kiinteistön jätevesienkäsittelyjärjestelmälle ja liete saattaa kovettua säiliöön niin, että tyhjentäminen hankaloituu huomattavasti. Laitepuhdistamoissa samaa ongelmaa ei ole, mutta jätevesilietteiden säännöllisesti tyhjennyksestä on tästä huolimatta huolehdittava, jotta puhdistustulos säilyy hyvänä. Lisäksi laitepuhdistamojen toiminnan kannalta on tärkeää, että laitteisto on mitoitettu oikein käyttäjämäärään ja kiinteistön käyttöasteeseen nähden.

Jätehuoltoviranomainen on ollut jo aikaisemmin asiakkaan yhteydenoton myötä yhteydessä Ecolator-panospuhdistamon valmistajaan lietteen tyhjennystarpeesta. Kyseisessä laitepuhdistamossa lietteen tyhjennystarve arvioidaan laskeutuskokeen mukaan. Normaalikuormalla lietteen tyhjennys tulisi tehdä 1–2 kertaa vuodessa. Normaalikuorma on arvioitu 4–5 henkilön taloudelle. Valmistajan mukaan 1–2 hengen talouksissa sopiva lietteen tyhjennysväli olisi laskennallisesti kerran vuodessa, kun taas jätehuoltomääräykset mahdollistavat tyhjennykset tätä harvemmin eli kahden vuoden välein. Laitepuhdistamon toiminnalle ei ole valmistajan mukaan haittaa, jos liete tyhjenetään ennen kuin laskeutuskokeen tulos on yli 500 ml. Sen sijaan liian pitkä tyhjennysväli ja noin 500 ml tai suurempi lietelaskeuma voi aiheuttaa sen, että lietettä sekoittuu puhdistettuun veteen ulospumppauksessa, jolloin puhdistettu vesi ei välttämättä täytä sille asetettuja vaatimuksia.

Jätehuoltomääräyksiin jätetään edelleen sääntely laitepuhdistamojen vähimmäistyhjennysvälistä. Vastaavaa sääntelyä on muuallakin Itä-Suomen alueella ja laajemminkin valtakunnallisesti. Jätehuoltomääräysten mukaisiin tyhjennysväleihin on kuitenkin mahdollista hakea poikkeamista jätehuoltoviranomaiselta. Poikkeaminen voidaan myöntää yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä. Poikkeamishakemuksen pohjalta voidaan tarkastella, onko vuotta tai kahta vuotta pidempi lietteiden tyhjennysväli perusteltu ottaen huomioon kiinteistön veden käyttö sekä jätevesien käsittelyjärjestelmä ja sen toiminta.

Jotta poikkeamismahdollisuus tulee määräyksistä esille, lisätään jätehuoltomääräysten perusteluihin tietoa siitä, että jätehuoltoviranomaisen päätöksellä laitepuhdistamojen lietteiden poisto voidaan tehdä säädettyä harvemmin, jos sille osoitetaan, että tämä on suunnittelijan tai valmistajan antamien ohjeiden mukaista ja turvaa laitepuhdistamon asianmukaisen toiminnan. Jätehuoltoviranomaiselle on annettava tällöin pyydettyä selvitys laitepuhdistamon käyttö- ja huolto-ohjeista sekä niiden mukaisesti tehdyistä huoltotoimenpiteistä, jotta se voi varmistaa toiminnan asianmukaisuuden.

Yksityishenkilö, Kuopio

31.8.2022

Kuopion asukkaana ja veronmaksajana pyydän ottamaan huomioon seuraavat seikat:

1. Kuormaamisaikojen laajentaminen (31 §) olisi vahingollista asukkaiden terveydelle, hyvinvoinnille ja työteholle

Luonnoksenne kohdassa ”31 § Kuormaaminen” ehdotetaan kuormaamisaikoja laajennettavan, erityisesti aikaistaen arkisin 1 tunnilla ja lauantaisin 2 tunnilla:

Jätteiden kuormaaminen taajamassa olevalla asuinkiinteistöllä tai sen lähistöllä on sallittu arkisin klo 5-23 ~~6-22~~ ja lauantaisin klo ~~6-22~~ ~~8-22~~. Jätteiden kuormaaminen on sallittu lisäksi poikkeuksellisesti yksittäisinä päivinä ~~lauantaisin~~, sunnuntaisin ja arkipyhinä klo ~~6-22~~ ~~6-22~~.

Tämä uusi heikennyksenne asumisterveydelle tapahtuisi siis sen jatkoksi, että jo aiemmassa päivityksessä (nähtävillä –3.1.2019) aikaistitte viikonloppujen kuormaamisaikoja 2 tunnilla.

Etenkin varhaisaamun tunteihin kohdistuva laajennus on **erittäin huonosti harkittu ja vahingollinen** asukkaiden **terveyden, hyvinvoinnin ja työtehon** kannalta:

Jotta asukkaat voisivat **levätä** ponnisteluistaan työssä, opinnoissa taikka esim. omaishoitajana tai lapsiperheen huoltajina, palautumisen perusedellytys on **riittävän pitkä ja eheä yöuni**. Siihen heikentäisitte olenaisesti mahdollisuuksia tuhansilta, jos kuormaamisaikoja jälleen varhennettaisiin. Tunnetustihan **jäteautoista aiheutuu runsaasti melua**:

- Roska-autojen äänekkäät **peruutuspiipparit** ovat useimmille tuttuja, aamuisin vihattuja ”herätyskelloja” yöunen katkaisijoina.
  - Mojava **räminä ja pauke** aiheutuu suurten **jäteastioiden hilaamisesta** asfaltti- ja betonialustoilla, samoin kuin astioiden koneellisesta **nostelusta ja kippaamisesta**.
  - Jäteautojen **moottorit** ovat meluisia tyhjäkäynnilläkin. Lisäksi moottorien kierrosluvut yleensä ko- hoavat aina, kun jäteastioiden **nosto- ja kippausmekanismeja** ja auton **jätepuristinta** käytetään.
- ⇒ Asukkaiden yöunet **tärveltyisivät**, jos jäteautojen annettaisiin jyristellä kotipihoihin jo aamuviideltä.

Hyvä yöuni on perustarve. Kaikille asukkaille tulee taata mahdollisuus nukkua yönsä häiriöttä. Peruutuspiippaukset, moottorien pauhut sekä jätessäiliöiden räminät ja paukkeet ovat **erittäin häiritseviä** ympäristömeluja. Kyseiset toiminnot tulee ajoittaa myöhemmäksi.

- Huom. **Meluhaitta enentyy lämpimään vuodenaikaan**, koska tuuletusikkunoita pidetään kesäkaudella auki öisinkin.

2. Kuormaamisajat olisivat myös melumääräysten (YSM 20.3 §) vastaiset

Aikomanne kuormaamisajat olisivat Kuopion kaupungin **ympäristönsuojelumääräysten (YSM) vastaisia**. YSM-kohdan **20.3 §** keskikappaleessa määrätään:

”Muilla alueilla lehtipuhaltimia ja polttomoottorikäyttöisiä kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita ja koneita saa käyttää **ma-pe** klo **6.00–22.00**, **la** klo **8.00–18.00** sekä **su** ja **yleisinä juhlapäivinä** klo **9.00–18.00**. Samat aikarajat **koskevat myös muita** kunnossapitoon ja **puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita kaikilla alueilla**.

⇒ Myös **jäteautot** ovat puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita tai rinnastuvat niihin.

Huom. Vaikka jäisi muodollisesti tulkinnanvaraiseksi, mitä em. melumääräyksessä on alkujaan tarkoitettu käsitteillä *puhtaanapito* tai *laitteita*, on päivänselvä, että kyseinen määräys koskee myös jäteautoja: Onhan kyseinen määräys asetettu **tarkoituksin turvata asukkaille häiriötön yörauha ja lepomahdollisuus** mm. varhaisina aamutunteina.

- Kyseinen tarkoitus ei tietenkään toteutuisi, jos yhdelle toimijalle löyhin perustein myönnettäisiin erivapaus tuottaa toistuvasti meluhäiriöitä aamuvaihoin. Eikä kuntahallinto olisi vähääkään tasa-puolista, jos kotipihoilla saisi varhaisaamuina meluta jäteauto, mutta kiinteistön haltija tai asukas ei.

2.1. Muutkin Kuopion melumääräykset kertovat, että aamurauha on tärkeä – etenkin viikonloppuina

Erittäin vahingollisesti luonnokseenne sallisi aloittaa kuormaamisen **lauantaisin** jo klo **06**:

Suomessa laajasti toivottu ja toteutettu **viikonloppuamujen erityislaatu** ilmenee muun ohella siitä, että Kuopion kaupungissa muutkin kellonajalliset melumääräykset on asetettu viikonlopuille tuntuvasti arkipäiviä tiukemmiksi:

- Äänentoistolaitteita saa käyttää ma-pe klo 7-, mutta **lauantaisin vasta klo 9– ja sunnuntaisin vasta klo 12–** (YSM 19.2 §).
- Samat alkamisaikojen erot (ma-pe 7→, la 9→, su 12→) koskevat myös meluisia rakennus- ja purkutöitä taajaan rakennetuilla alueilla (YSM 20.2 §).

⇒ Tässä lisävalossa tarkastellen – ja koska jäteastioiden tyhjennyksiä ei yleensä ole tarpeen tehdä viikonloppuisin – tulisi myös jätekuormaamisen aloittamisaikojen noudattaa viikonloppuina em. melumääräyksiä 19.2 § ja 20.2 §: kuormaamisen saisi siis aloittaa **lauantaisin** vasta klo **9** ja **sunnuntaisin** vasta klo **12**.

2.2. Kuormaamisen päättymisaikatkin ovat melumääräysten vastaiset

Luonnokseenne sallisi kuormaaminen jatkua arkisin kello **23**:een ja viikonloppuisin klo **22**:een.

⇒ Luonnos on Kuopion melumääräysten vastainen myös em. **päättymisaikojen** osalta: YSM 20.3 §:n keskikappaleen nojalla (ks. edellä) **jätteitä ei saa kuormata arkisin klo 22:n jälkeen eikä viikonloppuina klo 18:n jälkeen**.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltomääräyksissä voidaan jätelain 91 §:n perusteella määrätä muun ohella jätteen keräyksestä ja kuljetuksesta, joten jätelautakunnan toimivallassa on määrätä myös jätteen keräyksen sallituista kuormaamisajoista. Jätehuoltomääräykset ovat ympäristönsuojelumääräyksiin nähden erityissääntelyä, joten niillä on soveltamisalallaan jätehuollossa etusija yleisiin ympäristönsuojelumääräyksiin nähden.

Jätehuoltomääräyksissä sovitetaan yhteen eri näkökohdat nimenomaisesti jätehuoltotoiminnassa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Myös ympäristönsuojelunäkökohdat otetaan huomioon, sillä jätelain 13.2 §:n mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Jätteen kuormausaikoja koskevassa sääntelyssä kuormausaikoja rajataan niin, ettei kuormauksesta aiheudu jätelain vastaista meluhaittaa erityisesti yöaikaan. Toisaalta kuormausajat pidetään riittävän laajoina niin, että jätteet saadaan kaikissa olosuhteissa kerättyä ja kuljetettua pois kiinteistöiltä ilman roskaantumis- tai hygieniahaittojen aiheutumista.

Kunnalliset jätteenkuljetukset on kilpailutettu tehokkaina kokonaisuuksina ja niitä hoidetaan tavallisesti kahdessa vuorossa arkisin klo 6–22. Tarkoitus ei ole muuttaa tätä pääsääntöistä kuljetusaikaa, sillä aikaisille ja myöhäisille tyhjennyksille on tarvetta lähinnä poikkeuksellisesti haastavissa olosuhteissa. Haastavat olosuhteet voivat aiheutua esimerkiksi heikosta ajokelistä, joka hidastuttaa kuljetuksia tai siitä, että ennalta arvaamaton kalustorikko viivästyttää tyhjennyksiä. Viivästyneitä kuljetuksia saadaan hoidettua nopeasti ja tehokkaasti juuri aikaisin aamulla ja myöhään illalla, kun muuta liikennettä on vain vähän.

Kunnallinen jäteyhtiö Jätekuikko on kokeillut laajennettuja jätteenkuljetusaikoja kahteen eri otteeseen jätehuoltomääräyksistä tehtyjen poikkeamispäätösten nojalla. Tehtyjen kyselyjen ja kerättyjen palautteiden mukaan suurin osa asukkaista ei ole kokenut aikaista ja myöhäistä jätteenkuormasta häiritsevänä. Kun lisäksi otetaan huomioon, että kuormausaikoja ei tehdä jatkuvasti laajennetuina ajoin, ei melusta katsota aiheutuvan asukkaille jätelain vastaista haittaa terveydelle.

Mielipiteiden ja lausuntojen johdosta jätehuoltomääräyksiä on vielä tarkennettu siten, että säännönmukaiset kuormausajat taajamissa asuinkiinteistöjen läheisyydessä ovat arkisin klo 6–22 ja lauantaisin klo 8–22. Arkipäivien aikainen (klo 5–6) ja myöhäinen (klo 22–23) kuormausaika on mahdollista vain poikkeuksellisesti. Näin varmistetaan, ettei kuljetuksia hoideta varhain aamulla ja myöhään illalla jatkuvasti. Laajennettuja kuormausaikoja voidaan käyttää esimerkiksi haastavien sääolosuhteiden tai kalustorikkojen viivästyttäessä jäteastioiden tyhjennyksiä. Joustot tällaisissa tilanteissa ovat jätteenkuljettajille tärkeitä, sillä muutoin jäteastioiden tyhjennysten viiveet voivat aiheuttaa jäteastioiden ylitäyttöä, mistä taas voi aiheutua roskaantumista ja muuta haittaa asukkaille tai ympäristölle.

Määräykseen on vielä lisätty säännös siitä, että Jätekuikon tai muun jätteenkuljetusten toteuttajan on toimitettava vuosittain jätehuoltoviranomaiselle tiedot siitä, kuinka monena päivänä ja mistä syistä laajennettua kuormausaikaa on käytetty. Jätekuikolta voidaan pyytää lisäksi tiedoksi asiasta saadut asiakaspalautteet. Näin sääntelyn toimivuutta myös seurataan ja sitä on mahdollista myös tulevaisuudessa muuttaa tarpeen mukaan.

Jätehuoltomääräysten sallituista kuormausajoista huolimatta jätteen kuormauksessa on jätelain 13.2 § huomioon ottaen edelleen huolehdittava siitä, ettei asukkaille aiheuteta melusta johtuvaa terveyshaittaa jätelain, ympäristönsuojelulain, terveydensuojelulain tai niiden nojalla annettujen säädösten vastaisesti. Korkeimman hallinto-oikeuden linjauksen mukaisesti kuormauksesta mahdollisesti aiheutuvaan terveyshaittaan voidaan tarvittaessa puuttua viranomaisvalvonnalla asiaan kulloinkin soveltuvien säädösten nojalla (KHO 18.6.2021/370).

Yksityishenkilö, Kuopio

31.8.2022

Allmänt kan konstateras att i rubriken nämnda utkast innehåller diverse allvarliga brister. I detta utlåtande fokuseras på två principiella faktorer som helt tycks ha bortfallit vid beredningen, nämligen a) **att det finns ett stort antal ödefastigheter eller motsvarande**, t. ex. (privata) kulturminnesområden, på vilka inte förekommer vistelse, eller åtminstone inte sådan vistelse som omfattar uppkomst av avfall, samt b) **att det finns personer och samfund som har sådan ekologisk och naturvårdande livssyn och -stil, att dessa redan av principiella skäl knappast alls skapar avfall**. I sistnämnda fall innebär det att avfallsproducerande verksamhet i sig strider mot vistelse på fastighet som innehas eller nyttjas av ifrågavarande personer eller samfund. Att inte beakta sådana samhällseliga resursenheter är tvivelaktigt vid verksamhet, vars förverkligande strävar eller borde sträva även till medvetet miljötankande.

I bägge fallen uppstår lätt sådana situationer att kraven på avfallshantering samt dess verkställande på platsen endast ökar belastning på natur och miljö. För en ödefastighet eller fastighet som används exempelvis endast som simstrand avsedd för enstaka besök är det självklart att redan avfallstömning av påtvingat avfallskärl endast ökar miljöbelastningen, t. ex. koldioxidutsläpp från avfallstömningsbil då den kör till eller stannar vid kärl som är onyttjat, d. v. s. tomt. (Såvida inte obehöriga utomstående har nyttjat kärlet utan tillstånd av fastighetens innehavare.) **Det bör alltså i avfallshangeringsbestämmelserna finnas instruktioner som möjliggör anmälan om avfallsfri fastighet samt beviljande av totalt undantag från avfallsbehandlingsföreskrifter, vilka i särskilda fall endast skulle skapa negativa totaleffekter ur miljösynpunkt**. Man bör frånga en "ideologisk automatik" baserad på den felaktiga uppfattningen att det inte kan finnas avfallsfritt liv och leverne.

Vidare bör avfallsnämnden och andra myndighetsinstanser aktivt främja en icke-avfallsskapande attityd och livsstil. Det behövs ett aktivt "gröntänkande", inte endast restriktiva "ukaser" som utgår ifrån att medborgarna automatiskt är mer eller mindre "avfallsproducerande enheter". **Sålunda skall undantag från avfallshangeringsbestämmelser utan oskäligen krav beviljas även samfund eller enskilda personer som kan påvisa en sådan ekologisk tillvaro som är i praktiken nästintill avfallsfri**. I glesbygd och på fritidsfastigheter är ofta insamling av blandavfall det enda alternativet som myndigheten erbjuder, och då detta strider mot ekologiskt tänkande och mot på så sätt agerande personers principer att exv. lägga sorteringsbart avfall osorterat i blandavfallskärl, så uppstår i praktiken en situation varvid personerna på eget bevåg och på egen bekostnad transporterar sorterat avfall till insamlingspunkter, men erlägger samma avgifter som de hushåll och personer, vilka skrupellöst slänger allt i blandavfallskärlet. Det bör i ett sådant sammanhang även beaktas att **allt sorteringsbart avfall** (d. v. s. allt annat utom s. k. blandavfall) **skall kunna levereras till avgiftsfria uppsamlingsplatser, vilka bör finnas på skäligt avstånd åtminstone från alla fastigheter som är underkastade tvång att tillhandahålla avgiftsbelagd avfallshämtning**. Inte ens vid avstjälpningsplatsen/ avfallscentralen Heinälampi (Kuopio) finns dygnet runt tillgängliga kärl för sorterat avfall!

Varför i all världen begränsas i § 24 **avfallstömningensintervallet beträffande fritidsboende** till vecka 39? Däremot **borde det förlängas framåt från vecka 40, förslagsvis åtminstone till vecka 42 eller 43**. Ifall någon tvingas ha avfallskärl med avgiftsbelagd tömning, men samtidigt inte producerar avfall eller endast i mycket små mängder, så borde avfallskärlets sista tömning kunna förskjutas så långt fram på hösten att eventuellt avfall som upphittats vid städning i naturen eller i samband med annan miljöfrämjande verksamhet kan lämnas i avfallskärlet ända fram tills snötäcke uppstår.

Ett flertal aktiva natur- och miljöväänner i Kuopionejden har via kontaktperson försökt samverka med avfallshanteringsbolaget Jättekukko. Sakliga synpunkter och kreativa förbättringsförslag har i ett antal år framlagts främst till servicechef Kati Försti (f. d. Malinen). Hon torde objektivt kunna exemplifiera bl. a. situationer, då ovan nämnda problem uppstår. Hon är en kunnig person, men parallellt med henne borde finnas någon sakkunnig bevakande person, som inte är anställd att ensidigt driva avfallsförvaltningens ärenden och synpunkter. Det finns en stor potential av djupgående kunskap och grundmurad erfarenhet bland den stora allmänheten, vars röst tyvärr ofta blir ohörd i praktiken! Verklig gräsrotsdemokrati och sund medborgaraktivitet förbises alltför ofta...

Med vänlig hälsning,
Aktivistgruppen för ett alltmer avfallsfritt samhälle

15.9.2022

Tässä aktivistiryhmän menneellä viikolla tiiviisti seurattua Ruotsin mielenkiintoisia eduskuntavaaleja kirjoitan suomeksi lyhyen yhteenvedon aiemmin jätetystä mielipiteestä. Liitettäköön tähän alkuperäinen ruotsinkielinen ja siihen sisältyvät varsin oleelliset yksityiskohtaiset huomautukset. Ruotsin vaalien ajankohtaisuuden johdosta voi samalla lyhyesti mainita, että siellä kuten täällä Suomessakin rakenteellisena ongelmana on pitkälti keskittyminen puolue- ja blokkipolitiikkaan asiapolitiikan sijaan, jolloin suuri osa hallinnollisesta toiminnasta esim. ympäistöasioissa ohjautuu kauas varsinaisesta päätöksenteon kohteesta. Kun Ruotsissa, vielä Suomeakin pahemmin, "ympäristö- /viherpuolueeksi" itseään nimittävä puolue on yhä enenevässä määrin etääntynyt todellisesta luonnon ja ympäristön suojelusta yms, mainittu ongelma korostuu entisestään.

Ehkä kaikkein oleellisin periaatteellinen puute jätehuoltomääräyksissä on lähtökohtainen oletama, että kaikki yhteiskunnan toimijat ovat jätteentuottajia, ja he ovat määräysteksteissä tällaisia objekteja, sen sijaan että olisivat subjekteja. Toki jokainen ihminen tuottaa jätettä, vähintään ulosteen ja muiden ruumiineritteiden muodossa, mutta tällainen ajattelu ihmisestä "jätteentuottajana" ei saisi ohjata ajattelua mm. säännöksiä laadittaessa eikä yleensäkään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Luonnoksessa uusiksi jätehuoltomääräyksiksi toki jo kohdassa 1.2 Etusijajärjestys 1) todetaan, että .."on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta". Kuitenkin lähes kaikki sen jälkeen kirjoitettu ei sisällä mitään, mikä oikeasti edistäisi jätteettömyyttä, ts. aitoa kannustamista yhä jätteettömämpään elämäntapaan sekä yksilö- että järjestöhalla. Aidon ja aktiivisen, ei-byrokraattisen kansalaisvaikuttamisen kautta tällainen voisi laajemmin mahdollistua. Onko ajateltavissa, että määräysten puitteissa voisi suoda tilaa myös tällaiselle?

Huomioitakoon, että aktivistiryhmä ei hae mitään radikaalia, mullistavaa uutta yhteiskuntajärjestystä tai vastaavaa, "linkolalaisuutta" tms. Kysymys on ennen kaikkea siitä, että edes pieni tavallinen, aidosti "vihreä" kansalainen saisi mahdollisuudet elää ja toimia luonnonmukaisesti sekä niin pitkälle kuin suinkin mahdollista jätteettömästi, ilman että hänet pakotetaan esim. yksityisillä luonnonsuojelu- ja kulttuuri- yms. kohteissaan liittymään saastuttavan yhteiskunnan järjestämään "jätehuoltoon", joka pahimmillaan ilmenee (todellisia esimerkkejä lainatakseni) vaikkapa käyttämättömien jäteastioiden säännöllisenä tyhjentämispakkona, mikä puolestaan aiheuttaa lisärasitusta luonnolle mm. isokokoisten dieselkäyttöisten jäteautojen hiilidioksidipäästöinä sekä lisäksi meluhaittana. Yhteiskunnan "pakkopaita" siis ei edes anna mahdollisuutta yksittäiselle ihmiselle toimia aitona esimerkkinä muille yhteiskuntamme jäsenille, ainakaan mitään tällaista ei ilmene jätehuoltomääräyksistä, ei uusista eikä vanhoista. Meillä on valitettavan "tsaristinen" perinne tällaisissakin asioissa, kohteena on oltava lähinnä vain nöyränä alamaisena.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat jätelakia tarkentavia paikallisia säännöksiä, jotka toimivat jätelain toimeenpanon välineinä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Määräyksillä siis täsmennetään jätelain ja jätealan asetusten mukaista sääntelyä, eikä niissä voi olla mitään osin ristiriitaa ylempiasteisen sääntelyn kanssa. Jätelain 41 §:n mukaan asuinkiinteistön haltijan ja muun kunnan vastuulle kuuluvan jätteen haltijan on luovutettava kiinteistöllä syntyvät jätteet kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottoaikaan. Jätelain esitöiden mukaan tämä säännös vastaa aikaisemman jätelain mukaista velvoitetta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jätelaki ei mahdollista vapautuksen myöntämistä tästä velvoitteesta, eikä tällaista säännöstä voida sisällyttää myöskään jätehuoltomääräyksiin.

Kun kiinteistöä voidaan käyttää asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen ja jätettä tyypillisesti syntyy, on kiinteistön oltava järjestetyn jätehuollon piirissä. Jos kyseessä on esimerkiksi luonnonsuojelualue tai asumiseen soveltumaton kulttuurikohte, jossa jätettä ei synny, ei kiinteistön ole tarvetta olla järjestetyn jätehuollon piirissä. Samoin jos asuin- tai vapaa-ajan rakennuksen käyttötarkoitus muutetaan esimerkiksi talousrakennukseksi taikka rakennus osoitetaan luotettavin selvityksin käyttökelpottomaksi, ei liittymisvelvoitetta ole.

Jätehuoltomääräyksissä otetaan aikaisempaa paremmin huomioon vähän jätettä tuottavat kotitaloudet. Sekajäteastian pidennetty kahdeksan viikon tyhjennysväli on mahdollinen aikaisempaa laajemmin kiinteistöillä, joilla sekajätettä syntyy vain vähän kierrätettävien jätteiden lajittelun ansiosta. Esimerkiksi vapaa-ajan kiinteistöillä, joilla kompostoidaan syntyvät biojätteet, edellytetään sekajäteastialta aikaisemman neljän tyhjennyskerran sijaan kahta tyhjennyskertaa kesäaikaan. Näistä tyhjennyksistä voi lisäksi keskeyttää toisen tyhjennyksen, jos kiinteistöllä ei oleskella silloin, kun keskeytys on voimassa. Vähän jätettä tuottaville kiinteistöille sopii hyvin myös kimppa, jossa lähikiinteistöt käyttävät yhteistä jäteastiaa.

Vain kesäaikaan käytettävien vapaa-ajan kiinteistöjen jäteastiatyhjennykset on ajoitettava kesäaikaan eli touko-syyskuuhun, koska tuolloin vapaa-ajan kiinteistöt ovat yleisesti käytössä eniten. Vapaa-ajan kiinteistöille voidaan kuitenkin tilata ylimääräisiä tyhjennyksiä myös myöhemmälle syksylle, talvelle tai aikaiseen kevääseen, jos jäteastian tyhjennyksille on myös tuolloin tarvetta. Säännöllisiä jäteastian tyhjennyksiä ei kuitenkaan näin ajankohtina edellytetä, jos vapaa-ajan kiinteistö ei ole säännöllisessä käytössä.

Jätehuoltomääräysten mukaan sekajätteestä on lajiteltava erikseen kierrätettävät jätteet, joille on järjestetty vastaanotto kiinteistöllä tai alueellisissa keräyspisteissä. Mielipiteessä on tuotu esille, että huolellisesti jätteensä lajittelevat ihmiset joutuvat kuitenkin maksamaan samat maksut kuin ne, jotka heittävät kaikki jätteet sekajäteastiaan. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa, sillä voimassa olevan jätetaksan mukaisesti sekajätettä paljon tuottavat kotitaloudet maksavat vuosittain huomattavasti suuremmat jätemaksut kuin ne, jotka tuottavat vain vähän sekajätettä. Esimerkiksi omakotitalossa, jossa ei lajitella biojätettä ja 240 litran sekajäteastian tyhjennysväli on kaksi viikkoa ympärivuoden, on jätemaksu (perusmaksu ja jäteastian tyhjennysmaksut) vuodessa noin 196 euroa. Vastaavasti omakotitalossa, jossa kompostoidaan biojätteet ja 240 litran sekajäteastian tyhjennys on kahdeksan viikon välein, on jätemaksu (perusmaksu ja jäteastian tyhjennysmaksut) vuodessa kokonaisuudessaan 63 euroa. Tämä on alle kolmannes siitä maksusta, mitä aiempina esille tuodun esimerkin mukainen enemmän sekajätettä tuottava kotitalous maksaa vuodessa. Jätelautakunta päättää jätemaksuista erikseen, kun se hyväksyy jätetaksan.

Jätehuoltomääräysten yhteydessä rajataan se, millä alueilla tarjotaan kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäinen keräys ja kuljetus. Määräysten yhteydessä ei sen sijaan ratkaista jätehuollon palvelutasoa eli esimerkiksi sitä, miten kattava kierrätettävien jätteiden alueellinen keräysverkosto (ekopisteverkosto) alueella on. Ekopisteverkoston kattavuus on linjattu jätelautakunnan hyväksymässä jätehuollon palvelutasossa. Uusi palvelutaso määritellään vuoden 2023 aikana. Ekopisteverkoston kattavuudessa otetaan huomioon eri alueiden asukasmäärien ja asiakastarpeiden lisäksi sijainniltaan erilaisten ekopisteiden jätekertymät, verkoston kustannukset ja keräyksen ympäristövaikutukset

Savo-Pielisen jätelautakunta on kielilain mukaisesti yksikielinen viranomaislainen, jossa hallintoasioiden käsittelykielenä on suomi. Mieliä pidettä ei ole voitu kääntää kokousasiakirjoihin suomeksi, mutta asiakkaalle on annettu mahdollisuus toimittaa mielipiteestä suomenkielinen käännös. Tämän myötä asiakas on toimittanut suomenkielisen tiivistelmän mielipiteestä. Sekä ensin toimitetun ruotsinkielisen mielipiteen että suomenkielisen tiivistelmän asiassalältö on otettu huomioon valmistelussa. Päätösaasiakirjat asiassa laaditaan suomeksi.

Yksityishenkilö, Nurmes

14.10.2022

Esitän, että jätteiden kuljetusväliin lisätään 12 viikon kuljetusväli. 8 viikkoa ykin asuvalla ja jätteiden lajittelulla liian lyhyt väli. 8 viikkoon ei astia tule puolilleenkaan. Eikös se oikea periaate ole että palkitaan hyvästä lajittelusta? Muutosta toivoen.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Vähimmäistyhjennysvälit eri jätelajeille on asetettu jätehuoltomääräyksissä niin, ettei jätteistä aiheutuisi missään olosuhteissa haittoja. Riittävän tiheät ja säännölliset tyhjennysvälit myös varmistavat kustannustehokkaan jätteenkuljetusten logistiikan. Jätehuoltomääräyksissä on mahdollistettu aikaisempaa laajemmin kahdeksan viikon tyhjennysväli sekajätteelle. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta on todettu, ettei määräyksissä mahdollisteta tätä pidempiä tyhjennysvälejä. Sekajäte sisältää usein likaantuneita kierrätykseen soveltumattomia materiaaleja ja hygieniäjätteitä, joten tyhjennysvälin on oltava riittävän tiheä.